

Rollid – Euroopa horisondi projektis osalemise võimalused

Idealis peaks projekti tegevused viima ellu projekti partnerid, kes allkirjastavad grandilepingu, ja partneriga seotud organisatsioonid (*affiliated entities*). Siiski on piiratud mahus lubatud kaasata ka teisi projekti panustavaid osapooli, keda kokkuvõtlikult nimetatakse kolmandateks osapoolteks. Projekti rollide valik peaks olema hästi läbi mõeldud ja osapoolte õigusi ja kohustusi arvestav. Kolmandate osapoolte kaasamine tähendab suuremat riski projekti õnnestumisele, teisalt on liiga suure konsortsiumi haldamine keerukam.

Alljärgnevalt leiate kokkuvõtliku ülevaate projekti panustamise viisidest. Oluline on märgata, milliseid projekti tegevusi erinevate rollide täitjad teha tohivad ja millised grandilepingu nõuded kellelegi kohalduvad. Põhjalikum info on [kommenteeritud mudellepingu](#) (AGA) sissejuhatuse osas (rollide võrdlused, rollide kombineerimise võimalused) ja artiklites 7-10.

Projekti partner, sh koordinaator, AGA art 7 – viib ellu projekti sisutegevusi, st projekti tegevuste kirjelduses mainitud tegevusi. Partnerid allkirjastavad grandilepingu ja **vastutavad ühiselt tegevuste plaanipärase elluviimise eest**. Iga partner täidab rolli, mis talle on taotluses määratud. Kui rollide täitmises on muutusi, tuleb see leppida kokku grandilepingu muudatusena ([AGA](#) art 39).

Abikõlblikud on partneri otsesed kulud. Igal partneril on oma eelarve ja iga partner koostab ise oma finantsaruande ning vastutab oma kulude abikõlblikkuse nõuete täitmise eest. **Samuti vastutab partner nende projekti panustavate kolmandate osapoolte eest, keda tema projektitöösse kaasab** (nt tellib teenust). Seetõttu on oluline sõlmida kolmanda osapoolega korrektne leping, milles lepitakse kokku osapoolte õigused ja kohustused.

Koordinaator – esindab konsortsiumi suhtluses Euroopa Komisjoniga. Koordineerib ja monitoorib projekti elluviimist. Kinnitab ja esitab projekti aruanded ning tulemid F&T portaalis. Koordinaatoriks saab olla vaid piisava finantsvõimekusega organisatsioon, sest läbi koordinaatori liiguvad kõik konsortsiumile tehtavad maksed, mille koordinaator partneritele vastavalt konsortsiumilepingus kokkulepitule ja esitatud aruannetele edastab.

Partneriga seotud osapool (*affiliated entity*), AGA art 8 – viib ellu projekti sisutegevusi ja osaleb projektis partneriga sarnastel tingimustel, kuid ei allkirjasta grandilepingut. Seotud osapoolte kaasamine peab olema taotluses ette nähtud. Kui kaasamise vajadus ilmneb projekti käigus, on vaja vastavalt muuta grandilepingut. Seotud osapoolte projekti elluviimise käigus tehtud tegelikud kulud on abikõlblikud. Seotud osapool panustab sisuaruande koostamisse, täidab eraldi finantsaruande ning vajadusel esitab CFS-i (*Certificate on the Financial Statements*).

Assotsieerunud partner (*assotiated partner*), AGA art 9.1 – viib ellu projekti sisutegevusi, aga ta ei allkirjasta grandilepingut ning tema kulud ei ole abikõlblikud. AP võib olla pärit nii EL liikmesriigist kui ka kolmandast riigist. AP ja tema täpne roll projektis peavad olema taotluses välja toodud. Taotluse eelarves võib AP kulud kajastada *Own Resources* või *Financial contribution* lahtris. Grandilepingu nõuded, mis laienevad ka AP-tele, leiab [AGA](#) artiklist 9.1.

In-kind panustaja (*third parties giving in-kind contributions*), AGA art 9.2 – kolmas osapool, kes teeb projekti partnerile kättesaadavaks mingi vajaliku ressursi (töötaja panus, seadme kasutamise võimaldamine vmt). Oluline on, et tegemist ei tohi olla projekti sisutegevusega (*action task*) ning et projekti raames pakutav ei ole kaup või teenus, mida panustaja ka äritegevuse käigus (nt teenusena) pakutab. Viimasel juhul oleks tegu kas allhanke või ostuga.

In-kind panus peab olema projekti taotluses ette nähtud. Kui vajadus ilmneb projekti käigus, tuleks grandilepingut vastavalt muuta või (omal riisikol) on lubatud ka nn lihtsustatud protseduur¹. Panus võib olla partnerile tasuta või tasu eest. Viimasel juhul on abikõlblik panustaja otsene kulu, mida tuleb mõõta ja dokumenteerida vastavalt kululiigi kohta kehtivatele grandilepingu nõuetele, nt personalikulude puhul tööjõukulu arvutamise viis, tööajatabelite nõue jne; seadmete puhul amortisatsiooni nõuded. Kui hüvitatav summa on suurem, kui panustaja tegelik kulu, liigitub kulu ostukulude alla ja rakenduvad vastavad nõuded (hinna-kvaliteedi suhe; huvide konflikt jne).

Allhanketeenuse pakkuja (*subcontractor*), AGA art 9.3 – viib ellu projekti sisutegevust(tegevusi) (action task), kuid ta ei allkirjasta grandilepingut. Siiski laienevad ka talle osad grandilepingu nõuded, vt AGA art 9.3. Pakkuja esitab oma töö/teenuse eest arve, mis võib sisaldada kasumimarginaali. Allhanketeenuse ostmine peab olema planeeritud projekti sisutegevuste kirjelduses ja eelarves. Kui vajadus ilmneb projekti elluviimise käigus, tuleb muuta grandilepingut või lubatud on ka lihtsustatud protseduur. Sellisel juhul selgitatakse allhanke vajadust projekti vahearuanDES ning raporteeritakse kulud, kuid siis on tehtud kulu omal riisikol – EK võib, aga ei pruugi seda aktsepteerida.

Kolmandatest osapooltest rahalise toetuse saajad (*recipients of financial support to third parties*), AGA art 9.4 – HEU projekti raames antav rahaline toetus võib olla grand, auhinna vm vormis. Toetuse saajad ei allkirjasta Euroopa Komisjoniga sõlmitavat grandilepingut, kuid sõlmitakse eraldi (all-grand)leping. All-grandid (või auhinna) saajad ei vii ellu projekti tegevusi, kuid nad on projekti tegevustest kasu saajad.

Sellist rahastamise vormi võib kasutada üksnes siis, kui see on taotlusvooru tingimustes otseselt ette nähtud. Täpsed tingimused ja nõuded [AGA](#)-s.

AGA artikkel 10 käsitleb **kolmandate riikide** esindajate ja **rahvusvaheliste organisatsioonide** osalemist. Neil ei ole projektis eraldi rolli, vaid nad liigituvad ülal kirjeldatud rollide alla. Kolmandate riikide organisatsioonide abikõlblikkus sõltub nende rollist ja [päritoluriigist](#). Rahvusvaheliste organisatsioonide osalemine on HEUs üldjuhul lubatud, kuid kulude abikõlblikkus sõltub organisatsioonist.

Lisaks eelkirjeldatutele on projektis lubatud ka projekti põhitegevuste **elluviimist toetavate teenuste ja kaupade ost**. Selliste tööde, kaupade ja teenuste kulud liigituvad **ostude** kulureale (*purchase costs*) ja neid kõiki ei ole vaja taotluses detailselt lahti kirjutada. Küll aga on vaja vastavad vahendid eelarves ette näha. Täpsem info eelarve koostamise abimaterjalis.

Täiendav info ja konsultatsioon Eesti Teadusagentuuris:

Margit Ilves
Margit.ilves@etag.ee
+372 5822 5202

¹ Simplified approval procedure (new contributions) — For Programmes where in-kind contributions are eligible (HE), if the need for an in-kind contribution was not known at grant signature, the coordinator must request an amendment in order to introduce the new contribution into the Annex 1 (see Article 39) or flag it in the periodic report (simplified approval procedure; for details, see Article 6.1). In the latter case, the beneficiaries bear however the risk that the granting authority might not approve the new contribution and reject the costs at interim or final payment-stage later on (AGA, V1.0 DRAFT– 01.04.2023).